

PÄIVÄKOTI PÄÄSKYSAARI

varhaiskasvatussuunnitelma

SISÄLLYS

1 Ryhmien esittely sivu 1

- Leikkipääskyt
- Laulupääskyt
- Lorupääskyt
- Laavupääskyt
- Luontopääskyt

2 Arvopohja sivu 2

- Valtakunnalliset vasun arvot
- Päiväkoti Pääskysaaren arvomaailma

3 Varhaiskasvatuksen tavoitteet sivu 5

- Varhaiskasvatuslain mukaiset tavoitteet
- Tavoitteiden toteutuminen Päiväkoti Pääskysaassa

4 Toimintakulttuuri sivu 8

- Toimintakulttuurin kehittämisen tavoitteet ja toteuttaminen sekä arvioinnin käytännöt
- Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen
- Oppimisympäristöt ja niiden arviointi
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Tavoitteet huoltajien kanssa tehtävälle yhteistyölle
- Miten kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäistään ja miten siihen puututaan?

5 Varhaiskasvatuksen pedagogiikka sivu 17

- Lapsen havainnointi
- Ryhmän havainnointi
- Pedaseinä
- Oppimisen alueet Päiväkoti Pääskysaassa
- Laaja-alainen osaaminen
- Pedagoginen dokumentointi
- Kokopäiväpedagogiikka
- Leikin pedagogiikka
- Positiivinen pedagogiikka
- Valssi - kansallinen laadun arviointijärjestelmä
- Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatus

6 Lapsen tuki sivu 31

- Kun huoli herää
- Tuen toteuttaminen Pääskysaassa
- Hallintopäätös
- Tuen muodot
- Monialainen yhteistyö
- Siirtopalaverit ja nivelvaiheet
- Pidennetty oppivelvollisuus

LIITTEET

- liite 1** Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma
- liite 2** Toiminnallinen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma (pohja)
- liite 3** Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon suunnitelma
- liite 4** Toiminnallinen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon suunnitelma
- liite 5** vasukoonti (tyhjä pohja)
- liite 6** Etelä-pohjalainen digisuunnitelma
- liite 7** Neuvola-lomakkeet
 - 1,6 kk
 - 4-v LENE
 - Terveisiä varhaiskasvatuksesta
- liite 8** NEMO-lomake
- liite 9** Hallintopäätös (tyhjä lomake)
- liite 10** yleisen tuen arviontitaulukko

I Ryhmien kuvat ja esittely

**PÄIVÄKOTI
PÄÄSKYSAARI**

Päiväkoti Pääskysaaren jokaisella ryhmällä on oma pääsky. Ryhmien nimet - Leikkipääskyt, Laalupääskyt, Lorupääskyt, Laavupääskyt ja Luontopääskyt - tulevat arjen arvostetuista puuhistamme.

Toimimme kahdessa eri toimipaikassa naapureina, hirsirakennuksessa sekä Sedu Ilmajoentien tiloissa (jota kutsumme Rantapääskyksi).

Hirsirakennuksen ryhmät ovat:

Leikkipääskyt ovat päiväkodin pienimpiä, jossa on 1-3-vuotiaita lapsia.

Ryhmässä pidetään tärkeänä syliä, läsnäoloa ja turvallisuutta. Lasten kanssa vietetään aikaa lattialla leikkien sekä myös laulut, lorut, askartelu ja liikunta kuuluvat arkeen. Ryhmässä ihmetellään paljon maailmaa ja ympärillä olevia uusia asioita. Turvallisuus, aikuisen lämmin vuorovaikutus ja läsnäolo ovat arjen arvojamme.

Laalupääskyt ovat myös 1-3 -vuotiaita lapsia. Ryhmässä harjoitellaan arjen taitoja, sekä yhdessä leikkimistä. Halu tehdä itse näkyy. Kiireettömyys mutta pieni hulina ja vilske kuuluvat arkeen. Leikki kuuluu ja näkyy.

Lorupääskyjen ryhmä koostuu seitsemästä 3-4 -vuotiaasta lapsesta. Lorupääskyjen ryhmä toimii laalupääskyjen läheisyydessä. Lapset ovat jo vähän isompia, vaikka pikkuisia silti. Opettelemme huolehtimaan omista tavaroistamme sekä toimimaan pienessä ryhmässä.

Rantapääskyt (Sedu Ilmajoentien ryhmät)

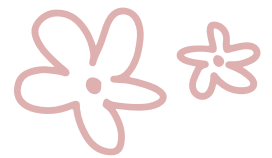

Laavupääskyt toimivat Sedu Ilmajoen tiloissa toisessa kerroksessa. Laavupääskyjen ryhmässä on lapsia maksimissaan 21 ja lapset ovat iältään 4-5 -vuotiaita. Laavupääskyillä korostuvat kaveritaidot, sekä oman vuoron odottaminen, ohjeiden kuunteleminen ja toisten kunnioittaminen. Leikki on pitkäkestoista.

Luontopääskyt toimivat Laavupääskyjen läheisyydessä ja on kooltaan 21 lapsen ryhmä. Lapset ovat iältään myös 4-5 -vuotiaita. Isossa ryhmässä toimimisen taidot ovat tärkeitä taitoja. Vuorovaikutus, yhteistyö ja itsestä huolehtimisen taidot korostuvat.

2 Arvopohja

Toimimme valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman arvopohjan mukaan, jonka yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen, varhaiskasvatustilain ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Lisäksi noudatamme Ilmajoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on suojella ja edistää lasten oikeutta hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. **Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.** Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdäksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä.

Varhaiskasvatus perustuu elämän kunnioittamiseen, kestävän elämäntapaan ja ihmisoikeuksiin. Henkilöstö tukee lasten kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys totuuteen, hyvyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan sivistystä, mikä ilmenee tavassa suhtautua itseen, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon sekä tavassa ja tahdossa toimia oikein. Henkilöstö ohjaa lapsia toimimaan arvoperustan mukaisesti sekä keskustelemaan arvoista ja ihanteista. Varhaiskasvatuksessa kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa eikä keneltäkään. Päiväkoti Pääskysaarella on oma kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma (liite 1) sekä joka ryhmällä toiminnallinen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma (liite 2).

Lapsella on oikeus ilmaista itseään, mielipiteitään ja ajatuksiaan sekä tulla ymmärretyksi niillä ilmaisun keinoilla, joita hänellä on. Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia leikkien ja iloita oppimastaan sekä rakentaa käsitystä itsestään, identiteetistään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsella on oikeus yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen. Lapsella on oikeus saada riittävä ja oikea-aikaista tukea varhaiskasvatuksessa. Lapsella on oikeus saada tietoa monipuolisesti, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita.

Varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. **Päiväkoti Pääskysaarella on oma yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon suunnitelma (liite 3) sekä jokaisessa ryhmässä oma toiminnallinen yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma (liite 4).** Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstö luo moninaisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa.

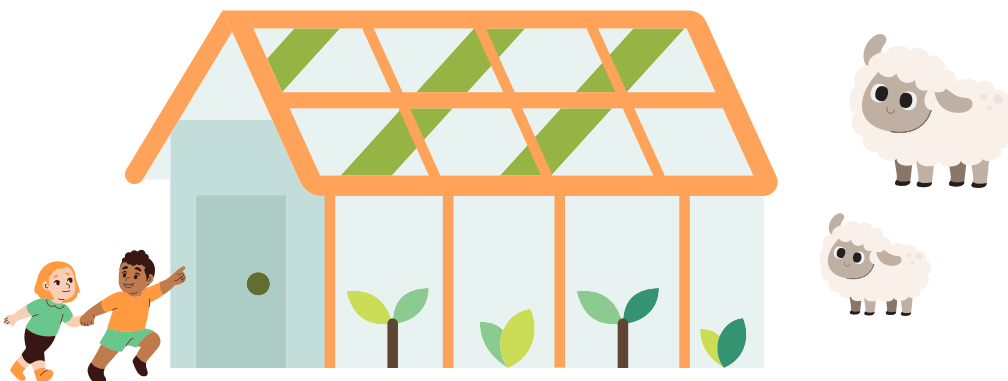
Ammatillinen, avoin ja kunnioittava suhtautuminen monimuotoisiin perheisiin ja perheiden erilaisiin kieliin, kulttuureihin, katsomuksiin ja uskontoihin, perinteisiin sekä kasvatukseen luoo edellytyksiä hyvälle kasvatusyhteistyölle. Lasten perheidentiteettiä ja perhesuhteita tuetaan siten, että **jokainen lapsi voi kokea oman perheensä arvokkaaksi**. Päiväkoti Pääskysaaressa monikulttuurisuus näkyy perheissä, opiskelijoissa sekä työntekijöissä. He ovat arvokas osa päiväkotimme arkea. Luomme jokaisen perheen kanssa hyvän ja luottamuksellisen suhteen, että kasvatusyhteistyö toteutuisi laadukkaasti.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia **terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin**. Lapsille tarjotaan mahdollisuuksia kehittää tunteita ja esteettistä ajattelua. Varhaiskasvatuksessa tunnustetaan ja noudatetaan kestävän elämäntavan periaatteita niin, että sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja ekologinen ulottuvuus huomioidaan. Varhaiskasvatus luo perustaa ekososiaaliselle sivistykselle niin, että ihminen ymmärtää ekologisen kestävyyden olevan edellytys sosiaaliselle kestävyydelle ja ihmisoikeuksien toteutumiselle.

Päiväkoti Pääskysaaren arvot

Yllämainittujen arvojen lisäksi Pääskysaaressa näkyy **maaseutuhenkisyys** yhtenä arvona. Moni perheistämme asuvat maaseudulla, joten vuorovaikutuksessa ja leikeissä lasten kanssa on paljon maaseutuhenkisyyttä. Pihallamme on oma ryytimä, jossa kasvatamme kesäisin erilaisia marjoja, avomaan kurkkua, porkkanaa, perunaa ja yrttejä. Lisäksi ryytimaallamme on oma kasvihuone, jossa kesäisin kasvatamme esimerkiksi tomaattia ja kurkkua. Huolehdimme ryytimaasta ja kasvihuoneesta yhdessä lasten kanssa ja saamme sieltä myös ruokapöytään terveellistä herkkua. Lisäksi ryytimaan takana olevalla pellolla on kesälampaita, joille huolehdimme kesäisin vettä.

Päiväkoti Pääskysaaressa **opiskelijat ovat osa arkeamme**. Opiskelijat tulevat pääsääntöisesti Etelä-Pohjanmaan opistolta, kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnosta, josta valmistuu lastenohjaajia. Lisäksi otamme mielellämme opiskelijoita myös muiltakin opiston linjoilta sekä TET-työelämään tutustujia. Olemme valmiina opastamassa ja ohjaamassa opiskelijoita tämän hienon ja vastuullisen työn pariin.

Perheet ovat tärkeä osa päiväkotiämme, heidän kanssaan tärkeänä pidämme **avoimuutta, kunnioitusta sekä kasvatusyhteistyötä**. Olemme oma-aloittaisia ja aktiivisia luomaan luottamuksellista suhdetta perheisiin.

Yhteisöllisyys näkyy arjessamme myös vahvasti. Kohtelemme toisiamme arvokkaasti ja kunnioittavasti, panostamme hyvään tiimityöhön. Jokainen kasvattajamme on ammattilainen ja arvostamme toistemme osaamista. Ulkoilemme kaikki samassa pihassa, pidämme yhdessä lasten kanssa huolta ryytimaasta, kasvihuoneesta ja lampaista. Meille on tärkeää, että jokainen aikuinen tuntee kaikki lapset ja voi työskennellä missä ryhmässä vain tarvittaessa. Päiväkoti Pääskysaareen on luotu hyvä toimintakulttuuri, jossa jokainen toimii myös oman vastualueensa hoitaen.

Ep-opistolla ja Päiväkoti Pääskysaaressa on nähtävillä tiettyä grundvikilaisuutta kasvatustieteilijä Martti Grundvikin mukaan.

Grundvikiläinen pedagogiikka korostaa yksilön kokonaisvaltaista kehitystä ja oppimista. Se painottaa oppijan omien voimavarojen ja kokemusten hyödyntämistä oppimisprosessissa. Lisäksi se korostaa vuorovaikutuksen merkitystä oppimisessa sekä oppimisympäristön roolia oppimisen tukemisessa.

Tämä pedagogiikka pyrkii luomaan oppimisympäristöjä, jotka ovat innostavia, motivoivia ja osallistavia. Siinä painotetaan myös yhteisöllisyyttä ja yhteistoiminnallisia oppimismenetelmiä.

3 varhaiskasvatuksen tavoitteet

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmetyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Tavoitteiden toteutuminen Päiväkotiki Pääskysaaressa

1

Varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on paljon tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä sekä oppimisesta. Havainnoimme lapsia ja käymme ammatillista keskustelua päivittäin. Tarjoamme lapsille kehityksen mukaista toimintaa ja onnistumisen kokemuksia. Tiedämme, mikä arvo palautteella on lapsen identiteetin kehitykselle.

2

Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjaamme tavoitteet kasvattajille, miten meidän tulisi toimia, että lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen kehittyisi. Ensimmäinen suunnitelma tehdään, kun lapsi on ollut hoidossa 3 kuukautta. Lapsen vasua tarkastetaan vuosittain, johon vanhemmat ovat myös tervetulleita. Suunnitelmaa tehdään kaksi kertaa vuodessa. Ilmajoen kunnan vasu antaa tarkat ohjeet vasuprosessin toteutumiselle. Päiväkotiki Pääskysaaressa vasu tehdään Päikkyyn.

3

Pedagogiseen toimintaan vaikuttavat varhaiskasvatuksen perusteiden oppimisen alueet sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. Jokaisella ryhmällä on oma "pedaseinä", jonka avulla on myös mahdollista arvioida toimintaa. Pedagogisen toiminnan toteutuksen lähtökohtana ovat oppimisen alueet, joihin tutustutaan leikkien, liikkuen, askarrelen sekä kulttuuriperinnön kautta. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet näkyvät kasvattajien tavassa toimia lasten kanssa. Annamme aikaa oppimiselle ja itse yrittämiselle, vuorovaikutus lasten kanssa on laadukasta, kiireettömyys ja läsnäolo ovat avainasemassa.

4

Lapsen kokemaan turvallisuuteen vaikuttavat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Hirsitalomme valmistui 2021 ja Ilmajoen sedun tilat ovat remointoitu perusteellisesti 2022. Pihamme on suunniteltu turvallisuusmääräykset huomioiden. Päiväkotiki Pääskysaaressa on oma turvallisuussuunnitelma sekä pelastussuunnitelma. Huolehdimme myös kasvattajien EA 1 -koulutuksesta. Myös opiskelijat suorittavat EA1 Ep-opistolla. Turvallisuushavaintoja kirjamme ylös ja hoidamme turvallisuutta päivittäin. Lapset ja henkilökunta on vakuutettu tapaturmien varalta. Meillä on vuosittain turvallisuusviikko sekä lapsen etsintä -harjoitus, paloharjoitus ja sisälle suojautumisen harjoitus sekä poistumisharjoituksia on kaksi.

Psyykkistä turvallisuutta tuovat turvalliset aikuiset, jotka huolehtivat lapsista suurella sydämellä empaattisesti ja läsnäolevasti. Aikuiset vastaavat lasten tunteisiin ja auttavat tunteiden käsittelyssä. Aikuiset huomioivat lasten tarpeet, ohjaavat, ottavat syliin, ja asettavat rajat. Kenenkään ei tarvitse pelätä.

Jokaisella lapsella on päiväkodissa kavereita, eikä kenenkään tarvitse olla yksin. Kiusaamiseen puututaan aina. Ennakoimme kiusaamistilanteita luomalla ryhmään hyvän hengen sekä ryhmän säännöt.

Oppimisympäristöön kuuluvat myös turvalliset, asianmukaiset välineet sekä oppimateriaalit. Yhdessä lasten kanssa opetellaan pitämään huolta oppimisympäristöstä ja välineistä. Mikäli kasvattajat huomaavat puutteita, he ovat yhteydessä johtajaan.

5

Pyrimme siihen, että kaikki kasvattajat tuntisivat kaikki lapset. Molemmissa taloissa kaikki aikuiset voivat auttaa sitä lasta, joka apua tarvitsee esim. ruokailuissa, vessassa jne. Lapset myös nukkuvat / lepäävät yli ryhmärajojen.

6

Päiväkoti Pääskysaarella on oma yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo suunnitelma. Olemme käyneet läpi yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä asioita ja käsitteitä. Jokainen ryhmä on tehnyt toiminnallisen yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman ryhmäänsä, joka arvioidaan keväisin. Olemme hyödyntäneet sivua www.tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi

7

Ilmajoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma antaa hyvät ohjeet toimia silloin, kun lapsi tarvitsee tukea. Päiväkoti Pääskysaarella tuki aloitetaan heti, kun se huomioidaan. Teemme aktiivista yhteistyötä kunnan varhaiserityisopettajan kanssa. Ohjaamme perheitä palveluiden pariin tarvittaessa ja teemme vanhempien kanssa tiivistä yhteistyötä. Palvelu kuuluu kaikille, käytämme tulkin palveluita tarvittaessa.

8

Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja harjoittelempa joka päivä. Toimimme pienryhmissä ja ryhmät ovat pedagogisin perustein suunniteltu. Suunnittelemme ja toteutamme toimintaa, jossa lapsi on vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa. Huolehdimme lasten välisestä kunnioittavasta kohtaamisesta heitä havainnoiden, auttaen ja opastaen. Käytämme tarvittaessa viittomia, kuvia, ilmeitä, eleitä ja kehonkieltä sekä tulkkia. Aikuisen hyvä malli sekä aikuisen ja lasten keskustelut ovat tärkeä osa vuorovaikutus - ja yhteistyötaitoja.

9

Lapsen tarpeet huomioidaan jokapäiväisessä arjessa herkästi. Vastaamme lapsen aloitteisiin ja lapset ovat arjessa aktiivisia toimijoita. Lapsen kanssa käydään päivittäin keskusteluja ja kysytään esim. haluatko lisää ruokaa? Onko sinulla vessahätä? Mitä haluaisit leikkiä? Minkä unikaverin haluaisit? Mitä väriä haluaisit käyttää tässä askartelussa? Kenen kanssa haluaisit leikkiä? Missä haluaisit istua? Tarvitsetko apua?

10

Vanhemman on hyvä tietää lapsen päiväkotipäivästä, että osaa rakentaa lapsen loppupäivän sujuvaksi. Olemme kirjanneet tiimisopimukseen, miten huoltajien kanssa toimimme. Kerromme päivän kulusta, onko lapsi nukkunut ja syönyt ja mitä hän on tehnyt tänään ja mitä hän on oppinut ja jos päivän aikana on sattunut jotain erityistä, kerromme siitä. Palaute annetaan kunnioittavasti huomioiden vanhempien toiveet. Huomioimme palautteen annossa kaikki ympärillä olevat ihmiset sekä lapsen. Palaute kuuluu kaikille. Mikäli yhteinen kieli puuttuu, sovimme palautteen käytännöistä perheen kanssa.

4 Toimintakulttuuri

Toimintakulttuurin kehittämisen tavoitteet ja toteuttaminen sekä arvioinnin käytännöt

Päiväkoti Pääskysaarella on kehittämisen kulttuuri; kehitämme toimintakulttuuriamme jatkuvasti. Jokaisella tiimillä on viikottain tiimipalaveri, jossa kasvattajat ja opiskelijat kokoontuvat arvioimaan, kehittämään sekä suunnittelemaan.

Päiväkoti Pääskysaarella on **joka toinen keskiviikko koko talon palaveri ja joka toinen keskiviikko opettajien pedapalaveri**. Pedapalavereissa kehitetään päiväkodin pedagogiikkaa ja ryhmän opettaja on velvollinen viemään pedapalaverin tiedot omaan ryhmäänsä. Pedapalavereissa syksyisin ja keväisin on oma teemansa, mitä lähdemme arvioimaan, tutkimaan ja kehittämään. Päiväkoti Pääskysaarella on käytössä Valssi -varhaiskasvatuksen laadun arviointi järjestelmä, jota hyödynnämme arvioinneissa ja toiminnan kehittämisessä. Pedapalavereissa käytämme myös jokaiselle ryhmälle hankittua varhaiskasvatuksen tiimikirjaa ja sovimme kirjauksista. Pedapalaveriin jokainen opettaja voi tuoda myös kehittämisideoitaan. Pedapalaverit kutsuu koolle päiväkodin johtaja.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen

Inklusiiossa on kyse tasa-arvoon pohjaavasta kasvatuksesta ja koulutuksesta, jossa mahdollistetaan osallisuus ja johon kaikkia kannustetaan.

Ei syrjintää

Erilaisuus, vammaisuus tai ylipäättään moninaisuus on rikkaus

Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden edistäminen

Pihlaja 2021

Päiväkoti Pääskysaassa opetuksen ja kasvatuksen inklusiivisyys näkyy monimuotoisina ja joustavina järjestelyinä. Pohdimme resursseja sekä rakenteita ja teemme aktiivisesti monialaista yhteistyötä. Tärkeänä inklusiivisessa toimintakulttuurissa on osaaminen sekä kasvattajien asenne.

Inklusiivisuus pohjautuu tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen. Kaikilla lapsilla on oikeus kasvatukseen ja opetukseen sekä tarvittaviin tukitoimiin. Arvostamme ja autamme lapsia kasvamaan siten, että he tuntevat kuuluvansa ryhmään ja Pääskysaaren yhteisöön täysvaltaisena jäsenenä. Huomioimme kaikkien lasten kiinnostuksen kohteet ja oppimisvalmiudet sekä tuen tarpeet. Kaikki lapset hyväksytään yksilöllisine ominaisuuksineen.

Päiväkoti Pääskysaassa pohdimme resurssointia tasavertaisuuden periaatteiden mukaisesti. Arvioimme työtämme ja osaamistamme, ja pohdimme tarvittavia lisäkoulutuksia. Teemme monialaista yhteistyötä, sitoudumme eettisiin periaatteisiin ja olemme aktiivisia yhteistyössä huoltajien kanssa.

Päiväkoti Pääskysaassa huomaamme ja havaitsemme herkästi lapsen tarpeet. Rohkaisemme myönteisesti ja autamme lasta uskomaan itseensä. Lapsi on aktiivinen toimija arjessamme ja tuemme toiminnallamme lapsen aloitteellisuutta. Autamme toiminnan säätelyssä sekä neuvottelemme konflikteissa. Ennakoimme tilanteita ja meillä on yhteinen toimintatapa ristiriitojen selvittelyyn.

Monipuolisuus

Mieluista tekemistä

Erilaiset leikit ja pelit

Vauhdikasta liikuntaa

Ulkoilu ja retket

Lepohetki

Luonto

Sali

Ryytimaa

taide ja musa

Kulttuurit

Oppimisympäristöt ja niiden arviointi

Päiväkoti Pääskysaaren oppimisympäristö sisältää Hirsirakennuksen sekä Sedu Ilmajoen tien tilat (ryhmätilojen lisäksi käytössämme on Sedun iso sali sekä suihku- ja saunatilat sekä syömme Sedu Ilmajoentien ravintolassa). Lisäksi käytössämme on laavu, joka sijaitsee ihan Hirsirakennuksen läheisyydessä. Tontillamme on myös pelto, jossa vierailee kesäisin lampaat.

Ep:n opisto tarjoaa meille myös mahdollisuuden retkeilyyn ja erilaisiin tilaisuuksiin osallistumisen. Ol Käytössämme on siis pikkubussi, joka mahdollistaa pienryhmillä retkeilyn.

Lasten ideat, askartalut ja leikit näkyvät Päiväkoti Pääskysaaren ympäristössä. Pitkäkestoiselle leikille on tilaa, leikki saa näkyä ja kuulua. Oppimisympäristön muokkaaminen, leikkien vaihtaminen, leikkien rikastuttaminen, yhdessä lasten kanssa ympäristön rakentaminen kuuluvat päiväkodin arkeen. Juhlia juhlitaan, se näkyy myös ympärisössä.

Oppimisympäristön turvalliset ja läsnäolevat aikuiset tuovat lapselle tunteen, että hän on turvassa, hänestä huolehditaan, opetellaan omaan tahtiin yhdessä ja että kaikilla on ystäviä. Kiusaamiseen puututaan aina. Läsnäoleva ja turvallinen aikuinen on oppimisympäristön tärkein tekijä.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Päiväkodin tutustumiset sovitellaan perheen kanssa. Meille voi tulla tutustumaan useampaankin kertaan. Olemme perheeseen yhteydessä hyvissä ajoin ennen hoidon alkua.

Tutustumiskerroilla käydään päiväkodin arkea kiireettömästi läpi ja olemme kiinnostuneita kuulemaan perheen toiveita lasta koskevista asioista. Tutustumme myös tiloihin sekä lasta hoitaviin kasvattajiin. Tutustumiskäynnillä annamme tärkeitä lomakkeita täytettäväksi sekä varmistamme, että Päikky-sovellus on otettu käyttöön. Tarjoamme turvallisen alun tulevalle päiväkotilaiselle. Mikäli meillä on eri kieli, hyödynnämme kuvia sekä tulkin palveluita. Henkilökunnassa saattaa olla myös monen eri kielen osaajia.

Iloinen ja kohtelias keskustelu vanhempien kanssa lasta tuodessa ja hakiessa tekee kasvattajista helposti lähestyttäviä. Kohtaamiset alkavat iloisesta tervehtimisestä, saatavilla olostä sekä läsnäolosta. Huomioimme vanhemman kiireen tai vanhemman toiveen olla rauhassa ennen lapsen luovuttamista kasvattajille. Kohtaamme kaikki perheet tasa-arvoisesti ja toimimme samalla tavalla hakijasta/tuojasta riippumatta.

Pidämme lasten vanhemmat ajan tasalla siitä, mitä päiväkodissa milloinkin tehdään. Päivittäisten kuulumisten lisäksi Päikyn kautta lähetetyt viestit ovat aktiivisessa käytössä puolin ja toisin. Vuoden aikana lähetämme tiedotteita perheille noin kuusi. Järjestämme vanhempainiltoja sekä juhlia koko perheelle vuoden aikana mahdollisuuksien ja tilanteen mukaan.

Olemme aidosti kiinnostuneita koko perheen hyvinvoinnista ja kuulumisista. Toteutamme vanhempien toiveita päiväkodin toiminnan ja lasten kasvatuksen suhteen. Pyrimme tukemaan vaikeissa elämäntilanteissa ja muutoksissa sekä ohjaamaan tarvittaessa palveluihin. Vasukeskusteluissa on helppo avautua ja kertoa hieman vaikeimmistakin asioista. Järjestämme vasukeskustelun kerran vuodessa (syksyihin) sekä tarkistamme vasut keväisin. Mahdollisuus vasukeskusteluun on useimminkin. Toivomme molempien vanhempien osallistumista vasukeskusteluun.

**Tervetuloa
Päiväkoti
Pääskysaareen**

**Huomenta, kiva
nähdä. Kuinkas
teidän aamu on
alkanut?**

**Tänään
päiväkodissa
vieraili Satu-
Mummi**

**Pekka puki tänään ulos
todella hienosti itse.
Hänellä oli myös hyvät
leikit Nellan kanssa. Ruoka
ja uni on maistunut.**

**Vasukeskustelut alkavat,
varaathan ajan lapsesi
vasukeskusteluun.
Molemmat vanhemmat
ovat tervetulleita.**

Kohtaamme kaikki vanhemmat lämminhenkisesti silmiin katsoen ja hymyillen. Kunnioitamme lapsen vanhemman tarvetta ja aikaa keskustella. Vuorovaikutus vanhempien kanssa on maanläheistä, lämminhenkistä, yhteistyötä korostavaa sekä rentoa. Kunnioitamme vanhempia lastensa parhaina asiantuntijoita. Vanhempien ajatuksia kysytään, kuunnellaan ja huomioidaan. Vanhemmille lähtee keväisin palautekysely Päiväkotiki Pääskysaaresta, joka käydään anonymisti läpi kasvattajien kesken. Palaute on meille tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta.

Tavoitteet huoltajien kanssa tehtävälle yhteistyölle

LUOTTAMUS

Tavoitteena on rakentaa luottamuksellinen suhde huoltajiin. Kasvatusyhteistyön laadukkaalle toteutumiselle on tärkeää rehellisyys, avoimuus ja molemminpuolinen kunnioitus. Otamme huolia puheeksi matalalla kynnyksellä ja avoimesti yhdessä asioita pohtien ja miettien. Vuorovaikutuksemme on ratkaisukeskeistä, lämminhenkistä ja läsnäolevaa sekä kuuntelevaa. Mikäli vanhemmalla herää huoli, tai hän tarvitsee apua tai neuvoa, autamme mielellämme ja voimme etsiä yhdessä asiaan ratkaisua. Kohtelemme vanhempia/huoltajia tasa-arvoisesti. Huolehdimme vaitiolovelvollisuudesta ja huomioimme perheiden kanssa keskusteltaessa ympärillä olevat kuulevat korvat.

AJANTASAISUUS

Tavoitteena on pitää perhe ajan tasalla toimintaa ja lasta koskevissa asioissa. Meillä on Päikky ahkerassa käytössä, johon kirjaamme päivän tapahtumat. Ohjaamme tarvittaessa oman ryhmän aikuiselta kysymään päivän kuulumisia. Tiedotamme perheitä hyvissä ajoin ajankohtaisista asioista, sekä muistuttelemmme vielä tarvittaessa. Toivomme myös perheen ilmoittavan meille heidän arkeen liittyvistä poikkeuksista, oli sitten kyse hoitoajoista, sairastumisista, lomista, perheessä tapahtuvista muutoksista tai vaikka uusista kurahousuista :)

OSALLISUUS

Vanhempien osallisuus alkaa jo tutustumiskäynnillä. Lupa-asiat sekä uskontoon, ruokailuun ja nukkumiseen liittyvät toiveet ja ajatukset keskustellaan alkuvaiheessa. Olemme avoimia perheen toiveille myös tapahtumamielessä: voimme lähteä myös esimerkiksi retkelle maatilalle, tai vanhemmat voivat tulla kertomaan vaikka ammatistaan.

Juhlat ovat meille tärkeitä, vietämme niitä mielellämme yhdessä perheiden kanssa. Syksyisin koko perheelle järjestetty syystapahtuma kokoaa perheet ja kasvattajat ja opiskelijat yhteen. Isäin- ja äitienpäivänä huomioimme vanhempia sekä muut vuodenaikaiset juhlat kuuluvat päiväkodin arkeen.

Päivittäiset keskustelut sekä vuosittainen arviointikysely antaa mahdollisuuden vanhemman äänen kuulumiseen. Pidämme vanhempien kanssa palavereita tarpeen vaatiessa vasukeskusteluiden lisäksi. Tarvittaessa käytämme tulkkia apuna.

Vasukeskusteluissa kuulemme vanhempia ja keskustelemme lapsen kehityksestä sekä oppimisesta. Keskitymme lasten mielenkiinnon kohteisiin ja vahvuuksiin.

Miten kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäistään ja miten siihen puututaan?

Kaikista hetkistä,
joita meillä on
elämämme varrella,
virkistymme eniten niistä,
jotka jaamme ystävien kanssa.

Lapsella on oikeus suojaan fyysistä ja psyykkistä väkivaltaa vastaan. Kaikilla lapsilla on samat oikeudet, eikä ketään saa syrjiä (YK:n lasten sopimus).

Sisälllys

1 Vasu ja kiusaaminen
2 Mitä on kiusaaminen
2.1 Kiusaamiseen liittyvät roolit
2.2 Kiusaamisen seuraukset
3 Kiusaamisen ehkäisy
3.1 Aikuisen rooli
3.2 Keinoja turvallisen ilmapiirin vahvistamiseen
3.3 Keinoja hyvien kaveritaitojen vahvistamiseksi
4 Kiusaamiseen puuttuminen ja seuranta
5 Yhteistyö vanhempien kanssa
6 Kiusaamisen dokumentointi ja arviointi
7 Suunnitelman päivittäminen ja siitä tiedottaminen

Päiväkoti Pääskysaarella on oma kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma (liite 1), jonka sisällysluettelo näkyy viereisessä kuvassa. Päiväkoti Pääskysaarella lasta suojellaan väkivallalta, kiusamiselta ja muuta häirinnältä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia ei hyväksytä missään muodossa.

Päiväkoti Pääskysaarella turvallisuus nähdään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena ulottuvuutena. Kiusaaminen tunnistetaan ja siihen puututaan välittömästi. Päiväkoti Pääskysaaren toimintakulttuuriin sisältyy hyvän ryhmähengen luominen, kaikkien kanssa toimeen tuleminen, ystävyyden, kaveritaidot, toisten kunnioittaminen. Kiusaamisen ennalta ehkäisy nähdään tärkeänä asiana.

Suhtaudumme itseen, muihin ihmisiin, ympärisöön arvostavasti, opettelemme tapaa ja taitoa toimia oikein. Lasten kanssa käydyt keskustelut ja perustelut ovat tärkeässä roolissa. Harjoittelemme tunnetaitoja eri materiaalien avulla sekä arjen toiminnoissa. Ratkaisemme ristiriitoja ja erimielisyyksiä rakentavasti yhdessä lasten kanssa. Väkivaltatilanteista keskustelemme myös perheen huoltajien kanssa. Kasvatusyhteistyö on tärkeässä roolissa tässäkin.

Mitä sana anteeksi tarkoittaa?

Saakohan toisia lyödä?

Huomaatko, että Jussilla on paha mieli. Mistähän se voisi johtua?

Jokaisella ryhmällä on myös omat säännöt, jotka on tehty yhdessä lasten kanssa. Säännöt ovat seinällä kuvina näkyvillä ja sääntöihin palataan aina tarvittaessa. Sääntöinä voi olla esim.

- ei saa kiusata
- otetaan kaveri mukaan leikkiin
- puhutaan nätisti
- ei huudeta
- kuunnellaan

**Luontopääskyjen säännöt
2023-2024**

Kiusaamista ehkäistään kolmella tasolla: yksilö-, ryhmä- ja työyhteisötasolla. Kiusaamisessa tai kiusatuksi tulemisessa ei ole kyse lapsen ominaisuuksista vaan ryhmän normistosta. Siitä, mikä juuri tässä ryhmässä on sallittua. Hyvä ryhmä ei synny itsestään, vaan sitä on rakennettava johdonmukaisesti. Vanhemmat ovat osa tiimin työntekijöiden ja lasten muodostamaa ryhmää.

Yleisin kiusaamisen muoto on leikin ulkopuolelle jättäminen

KIUSAAMISEN EHKÄISY

Riittävästi mieluisaa tekemistä

Arjen hyvä suunnittelu ja pedagogiikka

Vapaan leikkiajan suunnittelu

Yhteiset pelisäännöt

Sensitiivisyys

Oikeudenmukaisuus

Vuorovaikutustaitojen tukeminen

Oppimisympäristön rakentaminen

Leikin havainnointi

Turvalliset aikuiset

MITEN PUUTUN KIUSAAMISEEN

1

Puutu kiusaamiseen heti sitä havaittuasi

Selvitetään asia asianosaisten kesken, mitä tapahtui

2

- kuunnellaan kaikkia osapuolia
- etsitään yhdessä oikeudenmukainen ratkaisu
- pyydetään anteeksi tarvittaessa
- päätetään miten tästä tilanteesta jatketaan

3

Kasvattajat sopivat yhdessä, mitä tapahtuneesta kerrotaan huoltajille.

Anteeksi, ollaanko taas kavereita?

Jokaisessa ryhmässä on oma toiminnallinen kiusaamisen ehkäisy ja puuttumisen suunnitelma (liite 2), joka tehdään syksyisin ja täydennetään tarpeen vaatiessa. Suunnitelma arvioidaan keväällä.

KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISYN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMA

LAPSIRYHMÄ:

TOIMINTAKAUSI:

KASVATTAJAT:

Millaista kiusaamista meidän ryhmässä esiintyy/voi esiintyä?

Miten ennaltaehkäisemme kiusaamista ryhmässämme?

Miten toimimme, jos havainnoimme kiusaamista?

Miten huomioimme huoltajat kiusaamistilanteissa?

Meidän ryhmämme yhteiset pelisäännöt (lasten kanssa sovitut)

Suunnitelman arviointi?

Arvoitus: Mikä on tärkeä, hauska,

iloinen, hieman hassu ja sillä on

merkitystä?

No, sehän olet SINÄ!

5 varhaiskasvatuksen Pedagogiikkaa

Päiväkoti Pääskysaarella havainnoidaan ja dokumentoidaan lasten arkea säännöllisesti ja systemaattisesti ymmärtäen lapsen kokemusmaailmaa. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Henkilöstö vastaa opetussuunnitelman mukaisen toiminnan suunnittelusta, dokumentoinnista, arvioinnista ja kehittämisestä lapsen oppimista ja kehitystä tukevalla tavalla.

Päiväkoti Pääskysaarella toteutetaan Ilmajoen kunnan vasua. Olemme osallistuneet myös Ilmajoen vasu-työryhmään. Henkilöstö on lukenut vasun perusteet sekä tutustunut paikalliseen vasuun siltä osin, kun se on valmis. Vasun perusteet muodostavat ryhmämme toimintaa ohjaavan arvoperustan. Hyödynnämme vasun perusteita toiminnan suunnittelun välineenä. Ajankohtainen tieto vasusta on merkittävää opiskelijoidenkin kannalta.

Päiväkoti Pääskysaarella jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen **varhaiskasvatussuunnitelma sähköisesti Päikkyyn**. Lapsen vasun laadinnasta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja yhteistyössä henkilöstön sekä lapsen huoltajien kanssa. Suunnitelmaan kirjataan asiat ymmärrettävästi siten, että jokainen lapsen kanssa työskentelevä tietää, miten lasten kanssa toimitaan niin, että tavoitteet toteutuvat. Jokaisen ryhmän opettaja tekee **vasukoonnin (liite)**, jossa on koottuna ryhmän lapsista nimet, tavoitteet, mielenkiinnon kohteet sekä vahvuudet. Vasun tekeminen alkaa lasten suunnitelmallisesta havainnoinnista. Alla kuva vasun sisällöstä.

- ▶ 1. Perustiedot
- ▶ 2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen
- ▶ 3. Monialainen yhteistyö
- ▶ 4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen arviointi
- ▶ 5. Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
- ▶ 6. Muut mahdolliset lapsen varhaiskasvatuksessa huomioitavat asiat
- ▶ 7. Laatimisessa hyödynnetyt muut mahdolliset asiakirjat ja suunnitelmat
- ▶ 8. Seuranta- ja arviointiajankohdat

Lasten havainnointi

Toiminnan suunnittelu ja toteutus lähtee lasten taidoista ja mielenkiinnon kohteista. Lapsen tutustuminen ja lapsen kehityksen, kasvun ja oppimisen seuraaminen on todella tärkeää. Haluamme tutustua lapseen häntä havainnoiden, hänen kanssaan keskustellen ja leikkien, auttaen ja ohjaten.

Jokaisessa ryhmässä on käytössä havainnointivihko, johon kirjaamme lapsesta havaintoja. Käytössä on valmiita kysymyksiä havaintoihin liittyen. **Havainnoimme lapsen minäkäsitystä ja itseluottamusta, tunteiden ilmaisemista, sosiaalisia suhteita, oppimisen taitoja, arjen sujuvuutta, leikkiä, leikkitaitoja ja sen sisältöjä.** Havainnointivihkoa täytetään suunnitelmallisesti sekä viikoittain tiimissä puhumme havainnoistamme. Pedapalaverissa syksyisin päätämme yhteisen havainnoinnin kohteen ja lisäksi lapsen tavoitteet vasusta kirjataan havainnointivihkoon, että tiedämme, mitä havainnoida.

Havainnointivihkoon kirjataan havaintoja lapsen vahvuuksista ja taidoista ja havaintomme kirjataan ammattitaitoisesti lasta kunnioittaen. Myös opiskelijat harjoittelevat havainnointivihon käyttöä sekä lapsen havainnointia.

Millainen käsitys lapsella on itsestä oppijana?

Millainen rooli lapsella on leikissä?

Noudattaako lapsi sääntöjä?

Millainen on leikin tunnelma?

Miten lapsi selviää ristiriitatilanteista?

Miten lapsi puhuu leikissä?

Miten lapsi sietää epäonnistumista?

Kokeeko lapsi olonsa turvalliseksi?

Miten lapsi huolehtii omista tavaroistaan?

Miten lapsi työskentelee pienessä ryhmässä?

Miten lapsi puhuu leikissä?

Nauttiiko lapsi leikkimisestä?

Ryhmän havainnointi

Teemme havainnointia myös lapsiryhmän tasolla, miten lapsiryhmämme missäkin tilanteessa toimii.

Tiimipalavereissa ja koko talon palavereissa luomme yhteisiä pelisääntöjä ja toimintatapoja pukemis- ja riisumistilanteisiin, vessakäytäntöihin, ruokailuihin, lepohetkeen ja ulkoilun toteuttamiseen. Myös pienryhmiä muodostetaan havaintojen pohjalta, että saamme pienryhmät toimiviksi. Toimintakulttuurimme kehittyy jatkuvasti.

Ryhmän stuktuuri on meille tärkeää ja teemme yhteistyötä ryhmien välillä, että vältymme siltä, että pukemassa/riisumassa olisi liikaa väkeä yhtä aikaa. Pidämme sovitusta aikataulusta kiinni.

**Miten
siirrymme
ruokailuun?**

**Miten
saamme
sujumaan
vessakäytän-
nöt?**

**Miten
yhteiset
lauluhetket
järjestetään?**

**Miten
toimimme
lasten
nukkarissa?**

**Kuinka
paljon leipää
saa syödä?**

**Koska
kukakin
ryhmä
ulkoilee?**

**Miten
saamme
pukemistilan-
teesta
rauhallisen?**

Havainnointi vaatii aikuiselta läsnäoloa, kysymysten tekemistä, valokuvien ja videoiden ottamista. Kasvattajat pohtivat havaintoja tehdessään myös oman toiminnan vaikutuksia tilanteeseen ja toimintaan sekä tekevät itsearviointia.

Lasten havainnoinnin avulla saamme myös paljon tietoa lasten ja lapsiryhmän mielenkiinnonkohteista.

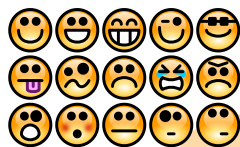
PEDASEINÄ OPPIMISEN ALUEET

Jokainen ryhmä rakentaa omaa pedaseinää tehden toimintaa näkyväksi erilaisin kuvin, tekstein ja tarinoin. Pedaseinää käytetään toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.

Ilmaisu tukee
persoonallista
kasvua,
syventää
itsetuntemusta,
tuo
onnistumisia,
antaa tilaa
unelmille

TUTKIN, TOIMIN
YMPÄRISTÖSSÄNI

ILMAISUN MONET
MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN
KEHITYN

Liikuntasuositukset
Ravintosuositukset

MINÄ JA MEIDÄN
YHTEISÖMME

KIELTEN RIKAS
MAAILMA

vuorovaikutus

Turvallisessa ryhmässä...

Lapsi saa olla sellainen kuin on
Lapsia kuunnellaan ja kuullaan
Lapsia kannustetaan ja
rohkaistaan,
Lasten kanssa keskustellaan
Lasten kanssa leikitään
Lapsille osoitetaan hellyyttä
Lapsia autetaan
Lapsia lohdutetaan
Lasten kanssa pidetään
hauskaa,
Ketään ei jätetä yksin
Ryhmässä on säännöt
Kiusaamiseen puututaan

Jokaisella ryhmällä on käytössä myös
varhaiskasvatuksen tiimikirja, jonka avulla
toimintaa arvioidaan.

Oppimisen alueet Päiväkotiki Pääskysaarella

Pedagogisen toiminnan tavoitteet ja sisällöt

KIELTEN RIKAS MAAILMA

- Vuorovaikutustaidot
- Kielen ymmärtämisen taidot
- Puheen tuottamisen taidot
- Kielen käyttötaidot
- Kielellinen muisti ja sanavaranto
- Kielitietoisuus

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

- Eettinen ajattelu (ystävyyden, oikea ja väärä, tunteet, säännöt)
- katsomukset (lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja katsomukset, erilaiset juhlat ja tapahtumat)
- lähiyhteisön menneisyys nykyisyys ja tulevaisuus (millaista oli ennen ja millaista on tulevaisuudessa)
- media (valokuvaus, videointi, median tuottaminen)
- Millainen on meidän ryhmämme?

KASVAN, LIIKUN KEHITYN

- Liikunta (ohjattua ja omatoimista, liikuntasali ja välineet, retket)
- Ruokakasvatus (maistaminen, ruokatavat, vuorovaikutus pöydässä)
- Terveys (henkilökohtainen hygienia, pukeutuminen, lepo, ruokailu)
- Turvallisuus (liikenteessä liikkuminen, sääntöjen noudattaminen)

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRITÖSSÄNI

- Matematiikkaa leikin avulla toiminnallisesti
- Ympäristökasvatus ja luontosuhteen kasvattaminen
- Teknologiakasvatus, erilaiset sovellukset, laitteet, lelut

ILMAISUN MONET MUODOT

- Musiikillinen
- Kuvallinen
- Sanallinen
- Käsiyöllinen
- Kehollinen
- Mielikuvitus käyttöön
- Kulttuuriperintö
- Kulttuuriin ja taiteeseen tutustuminen
- Kokeilu, tutkiminen, ihmettely

Lapsella on oikeus saada monipuolisia kokemuksia oppimisen eri alueista. Näitä eri alueita yhdistelevä ja soveltava pedagoginen toiminta mahdollistaa asioiden ja ilmiöiden laaja-alaisen tarkastelun ja tutkimisen. Aihepiirejä yhdistellään ja sovelletaan lasten mielenkiinnon kohteiden ja osaamisen mukaisesti.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

- Näkyy tavassamme toimia lasten kanssa
- Pedagoginen toiminta vahvistaa laaja-alaista osaamista
- Erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen
- Oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen

Kasvaminen
yhteiskunnan
jäseneksi

Arvot ja
asenteet

Tahto toimia

Tieto ja taito

AJATTELU JA OPPIMINEN

Päiväkoti Pääskysaassa annamme lapselle tilaa ja aikaa ihmettelylle, oivaltamiselle ja oppimisen ilolle. Tutkimme maailmaa yhdessä, nimeämme, sanoitamme, kysymme ja opetamme kyseenalaistamaan. Onnistumisista iloitaan yhdessä, opetellaan sinnikkyyttä ja opetellaan yhdessä sietää pettymyksiä.

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Päiväkoti Pääskysaassa näkyy monikulttuurisuus lapsissa, työntekijöissä ja opiskelijoissa. Yhdessä opimme kohtaamaan ja arvostamaan toisesta kulttuurista tulevia perheitä. Tutustumme ryhmässä oleviin kulttuureihin mm. kielen, leikkien, laulujen avulla. Päiväkoti Pääskysaassa on myös maailmanvaihtaja sekä vaihto-oppilaita, jotka tuovat kulttuurista osaamista päiväkotiimme.

Päiväkoti Pääskysaassa vietetään myös vuoden aikana juhlia. Jokaisen syntymäpäivää juhlistetaan sekä vuodenaikaiset juhlatapahtumat näkyvät oppimisympäristössä sekä toiminnassa. Syksyisin Päiväkoti Pääskysaassa järjestään syysrieha kaikille perheille.

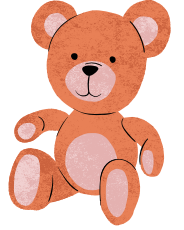
Kulttuurista osaamista päiväkotiin tuo myös joka toinen viikko vieraileva SATU-MUMMI, joka opettavaisilla tarinoillaan ja saduillaan ilahduttaa päiväkodin väkeä. Jokaisella ryhmällä on käytössä myös Johanna Sieväsen ihanat lorukortit. Perinne laulut, -leikit ja lorut kuuluvat myös arkeen.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Lapsi ei opi itse, jos teemme puolesta.

Päiväkoti Pääskysaarella annamme aikaa opetella ja yrittää itse. Tähän auttaa pienryhmissä toimiminen. Ruokailussa lapsi saa opetella itse syömään ja juomaan, ottamaan ruokaa sen verran kuin syö, sotkut siivotaan hymyssä suin ja onnistumisista iloitaan. Vahingot eivät haittaa. Ruokailussa rohkaistaan ja kannustetaan maistamaan.

Lasten perushoidosta huolehditaan; opetellaan yhdessä pienestä pitäen hyvät vessakäytännöt. Jokaisella lapsella on mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen. Lapsi myös huolehtii levolle mentäessä omat vaatteet koriin sekä oman unilelun sänkyyn.

Liikunnan merkitys varhaiskasvatuksessa on suuri. Päiväkoti Pääskysaarella on käytössä iso sali sekä iso piha liikkumista varten. Päiväkoti Pääskysaarella kehitämme ulkopedagogiikkaa ja havainnoimme lasten liikkumista.

Tunteet ja niiden tunnistaminen, nimeäminen, sietäminen ja kontrolloiminen kuuluvat arjen taitoihin, joita opettelemme päivittäin. Kaikki tunteet ovat sallittuja, mutta vihaisena et voi ketään lyödä tai tönä. Päiväkoti Pääskysaarella on käytössä erilaisia tunnemateriaaleja.

MONILUKUTAITO 1 2 3

Monilukutaito liittyy kiinteästi ajattelun ja oppimisen taitoihin. Opettelemme tulkitsemaan ja tuottamaan viestejä vuorovaikutuksessa. Monilukutaito lähtee pienillä oman merkin löytämisestä lokerosta ja sängystä ja jatkuu isoille oman nimen kirjoittamiseen, kirjaimiin ja numeroihin tutustumiseen. Kirjat kuuluvat myös jokapäiväiseen arkeemme, kirjojen kuvia katsellaan ja kirjoja luetaan. Ympärisössä asioita nimetään, sanoitetaan ja tutkitaan.

Päiväkoti Pääskysaarella näkyy myös lasten tuottama kulttuuri: esillä on lasten tuottamia ja tekemiä askarteluja, lauletaan lasten toivomia lauluja, annetaan leikille tilaa. Lapset saavat tuoda myös oman lelun lelopäivänä, tai vaikka lempikirjan.

DIGITAALINEN OSAAMINEN

Päiväkoti Pääskysaarella on käytössä tabletit sekä älytv:t. Tabletilla lapset pelaavat ekapeliä ja S2 lapset Moomin Language Schoolia (15min/päivä). Tabletin avulla otamme kuvia, teemme videoita, sekä tabletti mahdollistaa sadun ja musiikin kuunteluun sekä esim. kulttuurien tutkimiseen ja tiedon etsintään. Aikuinen aina valvoo lapsen oloa tabletilla.

Ilmajoella on käytössä **Etelä-pohjalainen digisuunnitelma (liite)**.

Päiväkoti Pääskysaarella käytössämme on kasvatusyhteistyön välineenä PÄIKKY-sovellus.

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Päiväkoti Pääskysaarella kohtaamme lapset ja perheet kunnioittavasti. Kuuntelemme ja kysymme, vastaamme lapsen aloitteisiin herkästi. Annamme myös hiljaisille ja ujoille mahdollisuuden saada äänen kuuluviin. Arvioimme yhdessä lasten kanssa toimintaa esim. aamuhetkillä sekä palaamme tarvittaessa yhteisiin ryhmän sääntöihin.

Toiminta suunnitellaan siten, että jokainen voi osallistua omilla taidoillaan toimintaan. Lapsi saa päiväkodissa vaikuttaa esim. ruokailussa, nukkumisessa (esim. millä vaatteilla nukkuu, onko unikaveria), liikunnassa ja askartelussa toiminnan sisältöön, mitä haluaa leikkiä ja touhata ja kenen kanssa. Lapsilta kysytään myös lempimusiikkia, lempikirjaa, lempileikkiä, lempiruokaa jne. ja nämä huomioidaan arjessa. Juhlien ja tapahtumien järjestämisessä kysymme myös lasten toiveita. Myös ristiriitoja tai muita haastavia asioita käsitellään yhdessä pohtien. Läänäolon myötä vastaamme lasten aloitteisiin herkästi.

Otatko lisää ruokaa?

Haluatko maitoa vai vettä?

Onko sinulla vessahätä?

Lauletaanko uudestaan?

Onko täällä liian kova meteli?

Mitä haluaisit leikkiä?

Minkä värisen kissan haluaisit askarrella?

Mitä teille tulee mieleen sanasta juhla?

Mitä haluaisitte leipoa?

Kenen kanssa haluaisit leikkiä?

Haluaisiko joku jo lähteä ulos?

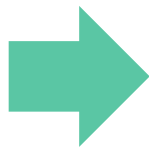
Minne mentäisiin retkelle?

Luetaanko kirjaa vai pelataanko?

Pedagoginen dokumentointi

LAPSEN TASO

havainnointi
keskustelut
haastattelut
kuvat
askartelut, musisoinnit,
liikunta, laskeminen,
pelaaminen
Päivälistat
Havainnointivihot
kasvunkansion tekeminen

Mitä lapsi osaa?
Missä lapsi on onnistunut?
Mitkä ovat lapsen vahvuudet?
Mikä lasta kiinnostaa?

Tavoitteena

- oppia tuntemaan lapsi yksilöllisesti
- huoltajien osallisuuden mahdollistaminen
- lasten välisten suhteiden ymmärtäminen
- henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen luonteen tunnistaminen

HUOLTAJIEN TASO

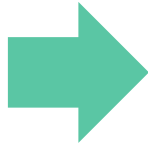
Huoltajien näkemys
lapsesta
vasukeskustelut
päivittäiset keskustelut
viestit
haastattelut
vanhempainillat
kyselyt

Perheen tavat ja tottumukset
Arvot ja kasvatuseriaatteet
Tieto lapsen taidoista
Mitä heidän mielestään lapsen on
tärkeä oppia?

LAPSIRYHMÄN TASO

havainnointi
videointi
haastattelut
sadutukset
valokuvaus
kuuntelemalla lasten
kysymyksiä
sosiogrammi
käsitekartta

Miten lapsi kokee siirtymät?
Onko kaikilla kavero?
Kuka leikkii kenenkin kanssa?
Onko pienryhmät hyvät?
Onko päivärytymimme hyvä?
Onko ryhmässä turvallista?

HENKILÖSTÖN TASO

Tiimin vahvuudet
Tiimin haasteet
Työnkuvat
Työn kehittämisen
mahdollisuudet
Kehityskeskustelut
Arviot
Tiimisopimus
Tiimipalaverit
Avoimet keskustelut

Millainen olen lasten kanssa?
Mitkä ovat vahvuuteni?
Missä haluan kehittyä?
Miten pienryhmät toimivat?
Miten toimisit tässä tilanteessa -
keskustelut?
Tarvitsenko lisäkoulutusta?
Miten tiimissä voidaan?

Päiväkoti Pääkysaassa tehdään keväällä **vuosikello)** seuraavaksi toimintakaudeksi. Vuosikello suunnitellaan yhdessä opettajien kanssa pedapalaverissa.

Kokopäiväpedagogiikka

Lapsen koko hoitopäivä on varhaiskasvatuksen ammattilaisen suunnittelemaa ja toteuttamaa pedagogista toimintaa. **Osaamme perustella, miksi toimimme näin.** Koko päivä nähdään arvokkaana ja merkityksellisenä kasvatus- ja opetustilanteena.

o Lähtökohtana on se, että oppimisen kohteet ovat laaja-alaisia ja sitä tapahtuu kaikissa päivän eri tilanteissa **lapsilähtöisesti ja kasvattajajohtoisesti.**

o Kasvattajien vastuulla on luoda lapsille **kiireetön arki** suunnittelemalla päivän kulkua kokonaisuutena.

o Pedagogisesti suunnitelluissa päivittäin toistuvissa tilanteissa lapset harjoittelevat ja oppivat monia tärkeitä arjen taitoja, jotka liittyvät **itsestä huolehtimiseen.**

o **Arjen toistuvissa hetkissä kehittyvät luontevasti myös esimerkiksi lasten kielelliset, motoriset ja sosiaaliset taidot.**

o Lasten omaa ajattelua tuetaan antamalla **tilaa heidän omille valinnoilleen.**

Leikin pedagogiikka

OHJATTU LEIKKI

AIKUISEN ROOLI LEIKISSÄ

VAPAA LEIKKI

**OMAN LELUN PÄIVÄ,
LEIKKIPÄIVÄ**

TUETTU LEIKKI

LEIKKIKAVERIN ARVONTA

**MIKSI LAPSI
LEIKKI?**

**MIKÄ
VAIKUTTAA
LAPSEN
LEIKKIIN?**

**MITEN
HAVAINNOIN
LAPSEN
LEIKKIÄ?**

**MIKÄ ON LEIKIN
TAVOITE?**

**LEIKKI NÄKY Y JA
KUULUU**

**LEIKIN
PITKÄKESTOISUUS**

**LEIKKIYMPÄRISTÖN
RAKENTAMINEN**

Positiivinen pedagogiikka

”Positiivinen pedagogiikka on sitä, että saa luvan kanssa olla lasten kanssa, istua lattialla, ottaa syliin ja kuunnella heitä. Mitä läheisempi lapsi on, sitä enemmän hänelle toivoo hyvää. Siitä tulee positiivinen, voimistuva kehä. Haluat tuntea lapsen vielä paremmin, ymmärtää häntä vielä syvemmin ja välittää hänestä vielä aiempaa enemmän.”

aikuisten säännöt

- keskitymme hyvään
- meillä on kannustava ote
- vuorovaikutus on turvallista ja välittävää
- autamme vaikeuksissa
- tarjoamme myönteisiä kokemuksia arkeen
- vaalimme sinnikkyyttä, rohkeutta innostusta ja oppimisen iloa.

Mitä hyvää
sinussa on? kuka
sinä olet?

Mistä sinä olet
kiitollinen?

Missä olet
onnistunut
tänään?

Mikä tekee sinut
onnelliseksi?

Onnistumaan oppii vain
onnistumalla

Onnistuminen heijastuu
muuhun elämään

KEHU
KESKIVIIKKO

YHDESSÄ
IHMETTELY

KOHTAAMISEN
MERKITYS

HYVÄN
VAHVISTUS

POSITIIVINEN
PALAUTE

VALSSI Kansallinen laadunarviointi- järjestelmä

Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvedoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia.

Valssin kautta Päiväkoti Pääskysaassa otetaan käyttöön monipuolisia työkaluja niin varhaiskasvatuspalveluja tukevien rakenteiden kuin ydinprosessien arviointiin. Valssin avulla tiedonkeruu sujuu vaivattomasti. Tiedonkeruun päätyttyä Valssista on mahdollista saada arviointiraportti vastaajien itsearvioinneista. Raporttia tarkastellaan ja siitä keskustellaan yhdessä.

Päiväkoti Pääskysaassa pedapalaverissa henkilöstö yhdessä johtajan kanssa määrittelee arvioitavaan teemaan liittyvät keskeiset vahvuudet ja kehittämiskohteet, sopii kehittämisen toimenpiteistä sekä niiden seurannasta. Johtaja tallentaa toimipaikan yhteenvedon Valssiin ja tiedottaa tuloksista huoltajille.

Prosessitekkijöiden indikaattorit

1. Myönteinen ja sitoutunut vuorovaikutus	15. Pedagogiikan johtaminen
3. Sensitiivinen vuorovaikutus	16. Pedagoginen vastuu
5. Yhdenvertainen vuorovaikutus	☐ Avaa
2. Vastavuoroinen vuorovaikutus	17. Myönteinen oppimisympäristö
4. Kielellinen vuorovaikutus	18. Yhteisöllinen oppiminen
☐ Avaa	19. Yhteenkuuluvuus ja vertaisvuorovaikutus
6. Pedagoginen suunnittelu, arviointi ja kehittäminen	☐ Avaa
7. Toiminnan havainnointi ja dokumentointi	20. Lapsen kokemus
☐ Avaa	☐ Avaa
9. Monipuolinen pedagoginen toiminta	21. Moninaisuus
8. Toiminnan merkityksellisyys	☐ Avaa
10. Lapsen yksilöllisyyden huomioiminen	22. Ammatillinen vuorovaikutus
☐ Avaa	23. Yhteinen ja eriytynyt ammatillinen osaaminen
11. Perustoiminnot ja ruokailu	24. Monialainen yhteistyö
14. Päivittäiset siirtymälanteet	☐ Avaa
☐ Avaa	25. Kasvatusyhteistyö
12. Lapsen tuki	26. Huoltajien osallisuus
☐ Avaa	☐ Avaa

Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksen toteutuminen

Päiväkoti Pääskysaassa on käytössä:

Suomi toisena kielenä S2 opetus
varhaiskasvatuksessa -opas.

Kielen huomioiminen aloitetaan jo ennen varhaiskasvatuksen alkua. Perheellä on mahdollisuus tutustua varhaiskasvatukseen useamman kerran sekä aloittaa lyhyemmillä päivillä. Perheen kanssa käydään aloituskeskustelu, esitellään tilat sekä toimintaa. Aloituskeskusteluun otetaan tarvittaessa tulkki mukaan. Aloituskeskustelussa täytetään **lapsen kielenkehityksen selvittämisen -lomake** yhdessä vanhempien kanssa.

Vasun yhteydessä täytetään myös Lapsen suomen kielen taitotason seuranta -lomake.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuus -suunnitelman mukaan olemme myös aktiivisia ja oma-aloitteisia rakentamaan kasvatusyhteistyötä toisesta kulttuurista tulevan perheen kanssa. Myös heille kuuluu palaute lapsen päivästä. Sovimme yhdessä perheen kanssa tavan, jolla ymmärrämme toisiamme. Käytössä on ollut kuvien lähettäminen perheelle sekä suomenkielinen teksti, jossa kerrotaan lapsen päivästä. Perhe on itse kääntänyt tekstin omalle kielelleen.

Päiväkodin arjessa kuvien lisäksi voimme hyödyntää DeepL sovellusta tai tekniä.

S2 lapsilla on käytössä Moomin Language School, jonka avulla pystymme myös seuraamaan lapsen kielen kehittymistä. Peliä pelataan 15min päivä ja lapsi aloittaa hänelle oikealta tasolta.

6 Lapsen tuki

Päiväkoti Pääskysaarella lapsi saa hänen tarvitsemaansa tukea, joko yleistä, tehostettua tai erityistä. Tuen tarve arvioidaan huolen herättyä ja tuki järjestetään viipymättä. Koko henkilöstö vastaa tuen tarpeen arvioinnista, tuen antamisesta sekä toimintakulttuurin kehittämistä koulutuksen, työnkuvien ja vastuiden mukaan. Päiväkoti Pääskysaaren käytössä on Ilmajoen kunnalta konsultoiva veo (varhaiserityisopettaja).

Kun huoli herää

Kerran viikossa järjestetyissä ryhmien tiimipalavereissa otetaan esille havainnot, jotka ovat herättäneet huolta. Huolen herätessä asioihin puuttumisessa on matala kynnyks. Olemme avoimia, rohkeita ja puhumme lapsesta kunnioittavasti. Sovimme myös yhteistyökäytännöt perheen kanssa - kuinka etenemme.

Huoltajaan olemme yhteydessä heti, kun lapsella ilmenee kehityksellisiä tai oppimisen haasteita tai huoli herää hyvinvoinnista tai huoli on lastensuojellullinen.

Keskustelu huoltajien kanssa on avoin, luottamuksellinen, kunnioittava ja rakenteellinen. Tarpeen vaatiessa huoltajat pyydetään päiväkodille yhteiseen keskusteluun vo:n kanssa.

Keskutelussa kerrotaan lapsen oikeudesta tukeen sekä selvitetään huoltajien mielipide, joka kirjataan lapsen vasuun.

Olemme yhteydessä matalalla kynnyksellä myös konsultoivaan veoon, jonka pyydämme tulemaan päiväkotiin seuraamaan lasta sekä sen jälkeen yhteiseen palaveriin havainnoista ja tulevista toimenpiteistä. **Täytä ja toimita LOMAKE YHTEYDENOTTO VEOON suoraan kunnan veollemme.**

HUOLI LAPSEN KEHITYKSESTÄ

HUOLI LAPSEN OPPIMISESTA

HUOLI LAPSEN HYVINVOINNISTA

LASTENSUOJELLINEN HUOLI

Tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa

Tuen tarpeita ennaltaehkäistään pedagogisilla järjestelyillä ja työtavoilla (toiminnan eriyttäminen, pienryhmätoiminta, oppimisympäristön muokkaaminen, struktuuri, muutokset toimintakulttuurissa). Mikäli laadukas pedagogiikka ei vastaa lapsen yksilöllisiin tuen tarpeisiin, lapselle määritellään sopiva tuen taso ja tuen muoto. Aloite tuen vahvistamisesta voi tulla myös huoltajalta tai muilta asiantuntijoilta (esim. neuvola)

TEHOSTETTU TUKI

ERITYINEN TUKI

- Järjestetään osana varhaiskasvatusta
- Ei edellytä hallintopäätöstä
- vo vastaa tuen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista
- veon tuki konsultoivaa
- varhaiskasvatuskeskustelu
- vo kirjaa vasuun tukitoimenpiteet, vastuut ja työnjaot

- edellyttää hallintopäätöksen
- tuki yksilöllisempää, vahvempaa
- ei edellytä diagnoosia
- apuvälineet, kuntoutus, terapiat
- järjestetään vasukeskustelu: vo kutsuu koolle veon ja mahdolliset monialaisen yhteistyön asiantuntijat sekä vanhemmat
- veo yhteistyössä henkilöstön konsulttina, osallistuu vasukeskusteluihin ja työskentelee monialaisten toimijoiden kanssa

- edellyttää hallintopäätöksen
- vamma, sairaus, kehityksen viivästymä, (merkittävästi toimintakykyä alentava)
- kokoaikaista, pitkäkestoista
- kuntouttava taho yhteistyössä
- Ilmajoki: Tammikuhnalalan pienryhmä
- kasvattajien erityisosaaminen
- pidennetty oppivelvollisuus
- veon säännöllinen tuki

HOX

YLEISEN TUEN
TARKISTUSLOMAKE ja YLEISEN
TUEN ARVIOINTITAU LUKKO
-TÄYTÄ JA TARKISTA, ONKO
KAIKKI TEHTY (liite 10)

Hallintopäätös

Hallintopäätös perustuu lapsen tuen arviointiin ja siinä noudatetaan hallintolakia. Ennen päätöksen tekoa varhaiskasvatuksen järjestäjän on kuultava huoltajaa tai muuta laillista edustajaa. Lapselle annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta ja tukipalveluista on varhaiskasvatuksen järjestäjän tehtävä viipymättä hallintopäätös. Päätöksessä on aina mainittava **tuen muodot**, varhaiskasvatuksen järjestämipaikka ja **tukipalvelut**. Myös huoltaja voi hakea tehostettua tai erityistä tukea lapselle. Niin ikään yleisen tuen tukipalveluista tehdään erillinen hallintopäätös. Hallintopäätöksen tekee järjestämisvastuussa oleva kunta. (Hallintopäätöshakemus liite 9.)

Vo ja veo valmistelevat yhteistyössä tarvittavat palvelut ja tiedot hallintopäätöstä varten. Veo valmistelee kutsun vanhemmille kuulemistilaisuutta varten. Kutsu annetaan suoraan vanhemmille Päiväkoti Pääskysaaresta. Kuulemistilaisuuden jälkeen veo toimittaa tiedot kuntaan. Myös lapsen tuen muuttuessa vo ja veo valmistelevat muutoksen hallintopäätöskäsittelyä varten kuntaan.

Lapsen tuen tarvetta, riittävyttä ja toteutumista arvioidaan tarpeen mukaan. Hallintopäätös muutetaan tai kumotaan, mikäli tuen tarve muuttuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tarkistamisen tai muun arvioinnin yhteydessä.

Tuen muodot

HOIDOLLISET TUEN MUODOT

- perushoito, hoiva, avustaminen
- lääkehoitosuunnitelma tarvittaessa
- Yhteistyö Sosiaali- ja terveyshuollon asiantuntijoiden kanssa:
 - Nemo -työryhmä
 - Perhekeskus

PEDAGOGISET TUEN MUODOT

- struktuuri
- ennakointi
- lämminhenkinen vuorovaikutus
- positiivinen pedagogiikka
- kuvat, viittomat, teknologia, ilmeet, eleet
- toimivat käytännöt
- toiminnan suunnittelu, arviointi
- havainnointi ja dokumentointi

- SITOUTUMINEN SOVITTUIHIN MENETELMIIN JA TYÖTAPOIHIN
 - yhtenäinen ja johdonmukainen toimintatapojen käyttö

RAKENTEELLISET TUEN MUODOT

- henkilöstön osaamisen vahvistaminen, koulutukset
- henkilöstömitoitus
- lapsiryhmän koko ja rakenne
- tulkkipalvelut, avustamispalvelut
- apuvälineet liikkumiseen ja ruokailuun
- veon konsultaatio

TUKIPALVELUT

- pyörätuoliliuskat, kaiteet, erilaiset apuvälineet kommunikaatioon, näköön, kuuloon, liikkumiseen ja ruokailuun
- erilaiset kommunikointia tukevat lelut, sovellukset, pelit, äänikirjat

Lasten neuvolan ja Päiväkoti Pääskysaaren yhteistyö

Lapsen kehitystä seurataan ja havainnoidaan yhdessä lastenneuvolan terveydenhoitajan kanssa. Päiväkoti Pääskysaarella lapsesta täytetään lomake neuvolan 1v 6kk iässä sekä 4v iässä. (Neuvolalomakkeet liite 7)

Päiväkoti Pääskysaaren ja lastenneuvolan yhteistyössä käytetään seuraavia lomakkeita:

- Terveisiä varhaiskasvatuksesta neuvolaan / Neuvolasta varhaiskasvatukseen (tarvittaessa)
- Varhaiskasvatuksen, kodin ja neuvolan yhteistyö 1v 6kk
- 4-vuotiaan tutkimus LENE (Leikki-ikäisen lapsen neurologisen kehityksen arviointimenetelmä)

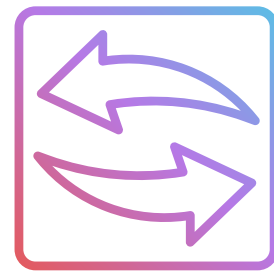
Päiväkoti Pääskysaarella täytetään ennen 4-vuotiaan lapsen laajaa terveystarkastusta ja sovittua neuvolakäyntiä LENE tehtävistä. Vo keskustelea havainnoista perheen kanssa sekä huolehtii alkuperäisen lomakkeen neuvolaan ja kopio lomakkeesta jää päiväkodille. Lomakkeen tietoja voi hyödyntää varhaiskasvatussuunnitelmassa pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.

Ilmajoella perheneuvolassa työskentelee psykologi, perheterapeutit ja sosiaalityöntekijät. Saatavilla on tarvittaessa puheterapiaa, toimintaterapiaa, fysioterapiaa ja kuntoutusohjausta.

Ilmajoella toimii myös Neuvolan monialainen yhteistyöryhmä **NEMO**. Ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa Ilmajoen perhekeskuksessa. Mikäli lapsesta herää huoli päiväkodissa tai neuvolassa, voidaan yhdessä pohtia, laitetaanko lapsen asiat NEMO-työryhmälle. Ryhmässä pohditaan tarvittavia palveluita perheelle. Ryhmään kuuluvat veot, lääkäri, psykologi, terveydenhoitajat, sosiaalityöntekijä, kuntoutusohjaaja, terapeutteja, sosiaaliohjaaja. Myös päiväkodin vo voi mennä tarvittaessa paikalle. Teams asemalta löytyy lomake VAKAN ESITIEDOT NEMOON (liite 8), jonka vo ja veo yhdessä täyttävät.

Perhekeskustiimiä voi hyödyntää silloin, jos perheessä on haasteita lasten kasvatuksessa tai huoltajien jaksamisessa/parisuhteessa. Myös lasten uni- ja syömispulmat ja uhmakas käytös kuuluvat perhekeskustiimin ryhmän asioihin. Perhekeskustiimi kokoontuu joka toinen viikko perhekeskuksessa. Huoltajat voivat osallistua sovitusti tiimin kokoukseen.

Siirtopalaveri järjestetään lapsen siirryessä päiväkodissa ryhmästä toiseen, lapsen vaihtaessa varhaiskasvatusyksikköä, lapsen muuttaessa toiselle paikkakunnalle ja nivelevaiheissa kuten eskariin ja kouluun siirryttäessä.

Siirto- ja nivelevaiheissa on käytössä tiedonsiirtolomake. Siirto- ja nivelevaihekeskusteluissa, tiedonsiirtolomakkeen täyttämässä kuten myös lapsen vasussa huomioidaan lapsen kunnioittaminen sekä vahvuusperustaisuus.

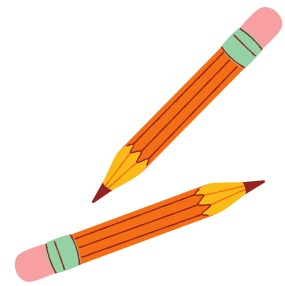
Päiväkoti Pääskysaaren kahden pienen yksikön etuja on, että aikuiset tuntevat kaikki lapset. Mikäli siirto tapahtuu päiväkodin sisällä,

Lapsen vaihtaessa kunnan sisällä toiseen varhaiskasvatusyksikköön lapsen tukea koskevat uusimmat lausunnot siirtyvät vasun mukana uuteen yksikköön. Lapsen muuttaessa toisen kunnan varhaiskasvatusyksikköön tai koulun puolelle, lausunnoista kysytään huoltajilta siirtolupa, joka kirjataan lapsen vasuun/Wilmaan.

Esiopetuksen henkilökunta tekee yhteistyötä koulun kanssa lapsen esikouluvuotena. Esiopetuksesta kouluun tapahtuvan tiedonsiirron tarkoituksena on tukea lapsen ensimmäisen luokan aloitusta; välittää tietoa lapsen taidoista ja valmiuksista sekä mahdollisesta tuen tarpeesta opetuksen suunnittelua varten. Riittävän tiedonsiirron avulla varmistetaan lapsen saaman tuen jatkuminen esiopetuksesta perusopetukseen. Koululla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä (PoL §§ 40-44).

Esiopettajat ja alkuopettajat määrittävät yhdessä alueellisesti millaista yhteistyötä lukuvuoden aikana tullaan tekemään. Jokaisella alueella keväisin esiopettajat, tulevat 1.-luokan opettajat, neuvolan terveydenhoitajat, erityisopettajat ja veo kokoontuvat siirtämään tietoa kouluun tulevista esioppilaista. Huoltajia tiedotetaan asiasta. Ennen siirtymistä kouluun lapsella on mahdollisuus tutustua tulevaan kouluunsa. Lähde: Ilmajoen perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen opas Ilmajoen alakoulujen (ilmajoki.fi).

Pidennetty oppivelvollisuus

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä on mahdollista aloittaa 5-vuotiaana oppivelvollisuutta edeltävä esiopetus. 5-vuotiaana aloitettava esiopetus voidaan toteuttaa Päiväkoti Pääskysaarella. Tällöin ryhmän vo huolehtii, että lapsi saa esiopetussuunnitelman mukaista opetusta. Yhteistyössä veon kanssa lapselle tehdään HOJKS. Pidennetyn oppivelvollisuuden tarkoituksena vahvistaa lapsen kouluvalmiuksia perusopetusta varten.

Lapsen aloittaessa esiopetuksen 6-vuotiaana, hän voi opiskella esiopetuksessa kaksi vuotta ja aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin tai lapsi on yhden vuoden esiopetuksessa ja jatkaa 7-vuotiaana perusopetukseen.